

Micha 7: 1-7; 18-20

Matth. 10: 34-42

Aantekeningen voor de preek

1. Welke Jezus is dit?

Zijn er twee soorten Jezus? Is er een Jezus van de Bergrede (5:9): “zalig zijn de vrede-stichters, want zij zijn kinderen van God” ? En is er een andere Jezus, die zegt: “ik kom geen vrede brengen, maar (niet “het”) zwaard” ? Is dat zwaard een opdracht? Dit zijn woorden waarmee Jezus zijn leerlingen het hele land in stuurt om de komst van Gods koninkrijk alvast zichtbaar te maken. Moet het koninkrijk van God met kracht verdedigd worden? Religie: *Opdracht* tot martelaar zijn?

Nee, *realiteit*. Als jullie mij volgen, zal dat heel veel oproepen - het zal betekenen dat mensen jullie als tegenstanders gaan zien, als *spelbrekers*; je zult de agressie merken. Het is onontkoombaar dat jullie met tegenstand te maken krijgen. Zie de tekst: “ik kom geen vrede brengen, maar zwaard.” (niet “het”). Ervaring: bijbelvertalen - lastig. Er staat “zwaard”, niet “**het** zwaard”. In Nederlands moet je wel “het” zeggen. Maar dan klinkt het verkeerd: alsof Jezus een oproep doet: je moet het zwaard hanteren. Maar dat is het dus niet. Je komt het tegen; confrontatie, ervaring. En als je met het Evangelie op pad gaat, is dat onontkoombaar de reactie. In die zin ‘brengt’ Jezus ‘zwaard’.

Betekent: Jezus weet hoe het onder mensen is. Zijn lessen aan zijn leerlingen betekenen niet een lijstje hoogstaande idealen:

Gelukkig wie nederig van hart zijn; gelukkig de zachtmoedigen, gelukkig die hongeren naar gerechtigheid; gelukkig de barmhartigen .... “Het zijn mooie idealen dominee, maar in het echte leven gaat het heel anders toe. Het eigenbelang wint steeds weer. Dat weet u zelf ook wel.”

Ja, zegt Jezus tegen zijn leerlingen, dat weet ik zelf ook wel.

Dus daar moeten we het over hebben. Volgen van Jezus – in de gewone harde wereld. Dat wil zeggen: Leven met de opgestane Heer.

Woorden van Jezus: eerst *nadenken* over je reacties op het nieuws over mensen: de dood van een zwarte Amerikaan; de vergiftiging van een lid van de oppositie in Rusland; Nederlandse pubers die stoer met messen zwaaien en elkaar neersteken, enz.

Gaat dat nu over: *boos en verdrietig* zijn? De commentaren bij de kapper en aan de borreltafel: het zijn allemaal zakkenvullers en egoïsten in ... Den Haag, Brussel, Moskou, Washington ... Dus dan teleurgesteld en wrokkig? Je moet niet op mensen rekenen, je moet goed voor jezelf zorgen ....

Gaat het over *fanatisme*? We zullen ze wel krijgen - uw maatschappij is de onze niet; uw godsdienst is de onze niet; we zullen jullie bestrijden; we gaan onze idealen

vestigen met geweld; Het zal steeds weer gebeuren. Wil Jezus de verheerlijking van het martelaarschap?

Of: gaat over: Kun je ook doorgaan met leven, de dingen die mensen elkaar aandoen bij de naam noemen *èn hoop houden*, tussen de agressie, of spot en het fanatisme in? Daarmee stuurt Jezus leerlingen op pad.

2. Jezus citeert woorden van Micha. *Micha 7: 6 in Matth. 10:35: iemand vertrouwt z'n huisgenoten niet; de zoon veracht zijn vader, de dochter vecht tegen haar moeder, ...etc.* Gaat over de verhoudingen die grondig kapot zijn gegaan. Jezus doet met die woorden uiteindelijk iets *anders* dan wat Micha bedoelde. Maar eerst de woorden van de profeet.

Micha ziet: Als je in de wereld mee wilt doen, een winnaar wilt blijven en geen verliezer - dan zijn mensen soms zelfs bereid om de veilige vaste verhoudingen op het spel zetten. Rol profeten: kritiek, ogen open, de dingen bij de naam noemen.

Micha 7: Het lijkt wel de parlementaire enquêtecommissie. Of onderzoeksjournalistiek – superrijken die geldstromen wegsluizen. Corona heeft de bezitters van de grote databedrijven nog rijker gemaakt, horen we. Tegenover al die mensen die hun baan verliezen. Kan ik nog wel iemand vinden die recht doet? Het is net als bij de late oogst, zegt Micha. Geen volle druiventrossen meer te vinden; alle goede vruchten zijn al weg, gekaapt.

Vers 1. Profeet **zoekt** naar goede vruchten, maar vind niets (cf 'zoeken' bij Abraham; Jeremia). Eenzaamheid. Klacht. Zoekend naar zomervijgen.

NB: *concreet* houden. Dus niet: bijbel is maar negatief, God vindt alle mensen maar slecht; het gaat om een concrete situatie van een bepaald tijdperk (oude Israël) en harde ervaringen. Beiroet: levensgevaarlijk stoffen – men had een belang om dingen te laten en geen initiatief te nemen. Uitzoeken.

Zeggen wat je ziet! Dat is wat profeten doen. Geen blad voor de mond, zeggen waar het op staat. Chaos in het land, verstoring van de verhoudingen: oplichting.

Vers 3. Onderzoek alleen voor geld: de machtigen bepalen wat recht is.

Vers 4. De dag van de afrekening komt. Zoals die grote klap in Beiroet. Concreet; maar vaak weten we de achtergronden van teksten niet goed. Hier bijv. misschien de reeks koningsmoorden en gevechten om de macht aan het einde van het rijk (II Kon. 15:13vv.).

Vers 6: basisverhoudingen, zelfs in familie zijn stuk. Micha ziet hoe hebzucht en ongeloof de verhoudingen tussen de mensen kapot maakt. Zie de ervaringen van mensen in Duitsland in het tijdperk van de Nazi's; idem in andere totalitaire systemen: het slaat de mensen uit elkaar. Christenen hebben het zwaar in allerlei landen: Afghanistan, N-Korea, Nigeria; Moslims hebben het zwaar in China, etc. Dichtbij: *Turnkampioenschappen* – jonge vrouwen de balk/brug op geschreeuwd, want er moeten medailles gehaald worden. En het duurt lang voor de ouders zien wat er gebeurt.

En nu? Hier bij Micha lijken het ook vooral de woorden van iemand die teleurgesteld is. Die kritisch is en boos. Maar de profeet doet iets vreemds. Hij pakt niet zijn Facebook account of zijn Twitter om eens lekker te keer te gaan tegen die anderen die niet deugen. Steeds weer denken in groepen: in corona-tijd - *de* jongeren tegenover *de* ouderen.

Reactie profeet, **heel anders**: Hij zegt waar het op staat, en dan volgt er iets heel anders. **Vers 7**: profeet: hopen, wachten, uitzien naar God. Vaak misverstaan: 'stil maar wacht maar'. Profeet is **niet stil**: hij *roept uit* wat hij ziet gebeuren! Maar er is nog iemand in het spel. Wachten op God is een manier van de dingen in de wereld trotseren. Wij erkennen uw ruzies, uw groepen en belangen niet; niet omdat onze ideologie moreel wat hoger staat. Nee, wij verwachten iemand anders.

Vers 18-20: een God die zich niet gewonnen geeft. Wie is een God als jij? (Welke God is als jij? VdWoude, 264) barmhartigheid. Dat wil zeggen: de afrekening is niet het laatste - dan gaat het leven helemaal stuk.

Is geen utopie, maar een *gegeven*: zo leven als je eenmaal van God hebt gehoord. Wie vergeving heeft ontvangen, wie de rechtvaardige heeft gezien, speelt het spel niet meer mee! Houdt hoop. En roept agressie op. Dat zegt Jezus bij Mattheüs:

3. Mth. 10: Geen vrede, wel zwaard. Geen oproep tot fanatisme. Nee, dit is wat je gaat meemaken als je over God begint.

Jezus: citeert de profeet Micha 7: 6 in Matth. 10: 35 verspreid het evangelie, maar dan zul je ook merken dat men zich tegen jou keert, want je bederft het spel om de macht.

Keuze voor het koninkrijk van God brengt dit mee als ervaring: zachtmoedigheid en barmhartigheid hebben het moeilijk in de wereld. Wachten en hopen wordt gezien als dom in de wereld van de machtigen en als laf in de wereld van de fanatiekelingen.

Toch op deze manier het koninkrijk van God is al begonnen.

Mth. 9:35 vv. Barmhartigheid: hulpeloos. Oogst is groot; waar zijn de arbeiders?

Werk van Jezus: bekend maken Koninkrijk, onderwijs geven en ziekten genezen.

Wie dat werk doet, zal dezelfde weerstand meemaken die hij ook meemaakte.

Dan, Mth 10: leerlingen er op uit gestuurd: verdrijven ziekte en boze geesten.

Gaat om heel maken. Vs. 6 Koninkrijk is dichtbij: is genezing.

Vs .16 Als schapen onder de wolven; voor het gerecht slepen; 22. gehaat om de Naam.

Jezus: woorden van Micha gaan *nu* over iets anders. Wachten op God *was* zinvol. God zelf heeft in de persoon van Jezus ook al die weerstand, het zwaard meegemaakt. Is er om gedood en is er tegen in opgestaan, als eerste van de doden. Dus nu is het zinvol het geweld te confronteren met hoop; niet religieuze heldendaden; leven, het fanatisme voorbij. Als begin van het koninkrijk. Wie zijn leven verliest zal het behouden. Wees bereid om het spel te bederven. Niet als demonstratie, niet alsof jij een beter mens bent dan die anderen, maar door de aan jou gegeven hoop vast te houden.

Wachten was niet tevergeefs; God is gekomen in de gestalte van de rechtvaardige. Nu Jezus volgen betekent dat je niet hoeft mee te spelen met macht, grote geld, prestige, ideologie, gelijkhebberij. Dan ervaringen die ook Jezus had: jij moet het spel meespelen, jij denkt dat je beter bent dan anderen. Maar gebruikt niet agressie om te winnen. Maar zal agressie ervaren, wanneer je de hoop op Jezus' koninkrijk vol houdt. Tussen de rancune en het fanatisme: de hoop, de heling, de barmhartigheid. Sta je er dan **alleen** voor?

4. Nieuwe familie - begin van het koninkrijk.

Jezus: Ontvangen van hen die het evangelie bekendmaken - zo ontstaat een nieuwe familie, een gemeente. Leerlingen horen vertellen, zien helpen, genezen. Roept ook een keuze op: zal ik ze ontvangen? Meedoen?

Maar, daardoor geen eenzaam gebeuren: ontvangen door mensen. Nieuwe familie. Ontvang profeet, rechtvaardige, geef beker water. Mth. 25. Dat is ook bemoedigend: geen heldendaden, een beker water kan ook. Je ontvangt: woord van hoop; recht; leven.

Doet denken aan beelden uit *Wit Rusland* – rij vrouwen in het wit, proberen de ordetroepen de andere kant van het leven te laten zien. Niet geweld, maar respect voor leven. Niet tussen groepen!

Leven vasthouden? Verliezen. Leven verliezen? Dan zul je vasthouden. Mth 16:15 Luc. 9:24 17:33. Niet: doe ook mijn prestatie. Lijden en sterven van Jezus niet nadoen, niet overdoen. Maar: als het met jou gebeurt, omdat je mij volgt, dan is het niet hopeloos; je zult leven met mij, zegt Jezus.

Een simpel welkom voor het Evangelie, is een daad! *Alvast* begin van koninkrijk, óók door de ervaring van welkom: wie jullie, leerlingen, ontvangt - ervaart de aanwezigheid van Jezus, zelfs van God. Profeet ontvangen? - de boodschap is ook voor jou; rechtvaardige: de nieuwe verhoudingen zijn ook voor jou. De uitgezonden bode ontvangen? betekent zegen voor de ontvanger.

Allemaal besef: hoe lastig dat kan zijn. Maar toch: tussen boosheid en gemopper in onze maatschappij, fanatisme in de wereld, gevoel van bedreiging – daar tussenin staat: hoop. Reële hoop, omdat hij die alle menselijke geweld heeft ondergaan is opgestaan, als eerste, begin van nieuw leven. Hoop is niet een geheime formule voor succes. Het is het begin van vrede. Het is: hoopvol leven en anderen uitdagen met hoop. Want zijn dood en opstanding laten één ding zien: dit koninkrijk van hoop en genezing - gaat niet meer stuk.

Amen